

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv.III.37.396/2013/7.szám

A Kúria a Eperjesi Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr.Eperjesi Ágnes ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Mezey Róbert jogtanácsos által képviselt Csongrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala (6741 Szeged, Rákóczi tér 1.) alperes ellen ápolási díj tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. március 28. napján kelt 2.K.26.902/2013/9. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 10. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.K.26.902/2013/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes fokozott ápolást igénylő, súlyosan fogyatékos testvérét ápolja, ezért ápolási díjra való jogosultságát 2006. évtől kezdődően állapította meg a hatóság. A jogosultság felülvizsgálata tárgyában 2012. június 1. napján hivatalból eljárás indult. Ennek során megállapításra került, hogy a felperes 2011. április 28. napján bejelentett lakóhelyet létesített Ruzsán, de ezt a változást nem jelezte az elsőfokú szociális hatóságnál. Erre tekintettel az elsőfokú hatóság a 2012. június 15. napján kelt 01/56048-1/2012. számú határozatával 2011. április 30. napjától a felperes ápolási díjra való jogosultságát megszüntette, 2012. május 31. napjával az ellátás folyósítását beszüntette. Kötelezte a felperest a 2011.

május 1-től 2012. május 31-éig terjedő időtartamra, jogosulatlanul és rosszhiszeműen felvett 448.695 forint ápolási díj és annak 15.705 forint kamata, összesen 464.400 forint visszafizetésére. A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a 2012. augusztus 22. napján kelt VI-C-001/1136/2012. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és az elsőfokú határozatra kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte. A tényállás tisztázatlanságára hivatkozott. Álláspontja szerint a határozatok a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 17. § /3/ bekezdésében foglalt rendelkezésekbe ütköznek, mert egy éven belül van helye az ellátás visszakövetelésének. A lakcím bejelentési kötelezettségének eleget tett, az alperes határozatain szerepel a megváltozott lakcím, a bejelentett lakóhelyén nem igényelt ellátást. A hatóságok a visszafizetést elengedhették vagy mérsékelhették volna kérelme alapján, mert megélhetése bizonyítottan veszélyeztetett.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben alaposnak értékelte és a közigazgatási határozatokat a visszafizetésre vonatkozó kötelezés tekintetében hatályon kívül helyezte. Ítéletének indokolásában az Szt. 9. §-ára, 17. § /1/, /2/ és /3/ bekezdésére hivatkozott. Leszögezte, hogy a felek által nem volt vitatott tény, hogy a felperes az Szt. szerint ápolási díjra jogosult (a jogosultság anyagi jogi feltételeivel rendelkezik). A bíróság álláspontja szerint az Szt. ellátás visszakövetelésével kapcsolatos rendelkezése - a jogosultsági feltételek körében - kizárólag anyagi jogi feltételek hiányára vonatkozik. Az ellátás visszakövetelésére akkor van lehetőség, ha az ellátásra jogosultság törvényi feltételei hiányoztak. A közigazgatási határozatok tévesen értékelték a jogosultsági feltételek körében az ápolási díj megállapítására, folyósítására vonatkozó eljárási (illetékeességi) szabályt. Az Szt. előírja a fél lakcím bejelentéssel kapcsolatos kötelezettségét, az eljáró hatóságok szabályszerűen tájékoztatták a felperest ezen bejelentési kötelezettségéről és elmaradásának jogkövetkezményeiről. A felperes ennek ellenére nem jelentette be lakcímének megváltozását, ezért az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes eljárása (mulasztása) rosszhiszemű volt. Megjegyezte, az a körülmény, hogy a hatóságok a határozataikon a tartózkodási helyet is feltüntették vagyis a tartózkodási helyet ismerték, nem jelenti azt, hogy a felperes az előírt lakcím-bejelentési kötelezettségének határidőben eleget tett volna, illetve nem igazolja jóhiszeműségét.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az Szt. 17. §-a értelmében az ellátást jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybe vevőt kell kötelezni az ellátás visszafizetésére. A törvény az ellátás

visszafizetésére konjunktív feltételeket állapít meg, tehát a jogosulatlanságnak és a rosszhiszeműségnek egyszerre, egyidejűleg kell fennállnia. Megállapította a bíróság, hogy az ellátás folyósításának időtartama alatt rendelte el a hatóság a folyósítás felülvizsgálatát, ezért megalapozatlan a felperes arra hivatkozása, hogy a hatóság a visszakövetelésről elkésetten rendelkezett. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes az ápolási díjra jogosultság anyagi jogi feltételeivel rendelkezik, ezért a visszakövetelés törvényes feltételei teljes körűen nem álltak fenn. Jogszabályt sértettek az ápolási díj visszakövetelésére vonatkozó határozati rendelkezések, ezért azokat az elsőfokú bíróság a határozatokból hatályon kívül helyezte.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti az Szt. 17. § /1/ bekezdését. Kifejtette, hogy a hatóságok nem értékelték tévesen a jogosultsági feltételek körében az alanyi ápolási díj megállapítására, folyósítására vonatkozó eljárási szabályt, mivel a szociális hatósági eljárások közül az ápolási díj esetében az Szt. 41. § /2/ bekezdése külön kihangsúlyozza, hogy a pénzbeli ellátást az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője állapítja meg. A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 38. § /3/ bekezdése értelmében, ahol más jogszabály ... "állandó bejelentett lakást" említ, azon „lakóhelyet”, ahol „ideiglenes lakáscímet” említ, azon „ tartózkodási helyet” ... kell érteni. Az alperesi álláspont szerint az ápolási díj ügyekben az Szt-nek az ellátás visszakövetelésére vonatkozó rendelkezése a jogosultsági feltételek körében nem kizárólag az anyagi feltételek hiányára vonatkozik. Az Szt. 41. § /2/ bekezdésében foglalt speciális illetékességi szabály figyelmen kívül hagyása önmagában megalapozza az Szt. 17. § /1/ bekezdése szerinti jogosulatlan és rosszhiszemű igénybevételt. Hivatkozott arra is az alperes, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a Pp. 339. § és 339/A. § szerinti jogkörén.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdése alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást és abból az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le.

Kiemeli a Kúria, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272. § /2/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § /2/ bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.

Az Szt. 17. § /1/ bekezdése értelmében az e törvényben meghatározott feltételek hiányában vagy e törvény megsértésével nyújtott szociális ellátást meg kell szüntetni, az ellátást jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybe vevőt pedig kötelezni kell

a) a pénzbeli szociális ellátás visszafizetésére...

A perben rendelkezésre állt adatok tanúsága szerint a felperes a lakcímváltozás bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, holott ezen kötelezettségére a hatóság már az ápolási díjat megállapító határozatában, majd azt követően figyelmét többszörösen is felhívta. Ezen mulasztása megalapozta a fent idézett törvényi rendelkezés értelmében a szociális ellátás megszüntetését.

A visszafizetés elengedésével kapcsolatosan is helytálló rendelkezést hozott az elsőfokú bíróság. A jogszabályi előírásból következően „a jogosulatlan és rosszhiszemű igénybe vevőt” kell kötelezni az ellátás visszafizetésére.

A két feltételnek együttesen kell fennállnia, ez azonban a felperes esetében nem teljesült. Így az ellátás megszüntetésének fennállt a feltétele, a visszafizetésre kötelezésnek azonban nem.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán hangsúlyozza a Kúria, hogy az alperes által hivatkozott illetékességi szabálynak, azaz annak, hogy az ápolási díjat az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének kell megállapítania (Szt. 41. § /2/ bekezdés) - az ellátás megszüntetésének szempontjából volt jelentősége, a visszafizetési kötelezettséghez azonban további feltételnek is teljesülnie kellett, azaz a jogosulatlanság és rosszhiszeműség egyidejű fennálltának. Ennek hiányában a visszafizetésre kötelezés nem volt jogszerűnek tekinthető.

A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 339. § és 339/A. §-nak megfelelően vizsgálta felül a keresettel támadott alperesi határozatokat és nem terjeszkedett túl az itt rögzítetteken.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült felperesi perköltség megfizetésére a Kúria az alperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdés szerint kötelezte.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest , 2014. január 15.

Dr.Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr.Beniczkyné dr.Kelemen Gyöngyi sk. bíró

A kiadmány hitelélül
bírószági írnok